

stiti naših vrhov, to preprečila. Takrat so zapisali v svoja pravila, da hočejo dati slovenski lik slovenskim goram. Če ga hočemo dati tudi mi in če hočemo sami prevzeti od gorá slovenski lik, se moramo zavzeti, da morajo med nami obstajati osnovne vrednote poštenja in resnice, lepote in dela.

Tale prelepi dom na Vogarju ni zrasel niti sam od sebe niti iz velikega premoženja in denarja, ampak predvsem iz volje in odločnosti ljudi, da si postavijo svoj dom. Delo je tista podlaga, na kateri mora biti zasnovana celotna družba; zdrava družba mora biti zgrajena na delu, ki pa ni nujno samo delo naših rok in mišic, ampak tudi ustvarjalnost lepote in znanosti.

Ni naključje, da so najtvornejši člani slovenskega naroda iskali svojo inspiracijo v slovenski zemlji in v slovenskih gorah. Vračajmo se zato k svojim koreninam, k tistim virom, ki so nam dali moč, da smo se od etničnega pojma spremenili v politični narod! Samo če nas bo prežemala samozavest, kaj vse smo naredili doslej, bomo šli lahko hrabro in z zaupanjem naprej.

Govor predsednika Janeza Stanovnika so zbrani planinci nekajkrat prekinili s ploskanjem.

Poleg Janeza Stanovnika je na letošnjem dnevu planincev na kratko spregovoril le

še predsednik Planinskega društva Železničar Franc Hočevar, ki je pozdravil navzoče, se zahvalil Planinski zvezi Slovenije za čast, ker je zaupala organizacijo letošnje osrednje slovenske planinske proslave ljubljanskim »železničarjem« in povedal, da »njegovo društvo letos slavi 40 let plodnega in uspešnega dela«.

V kratkem kulturnem sporedu so nastopili pevci in folkloristi železničarskega kulturnega društva Tine Rožanc iz Ljubljane ter prikupni pevci in glasbeniki osnovne šole dr. Janeza Mencingerja iz Bohinjske Bistrice.

Za jedačo je bilo na Vogarju poskrbljeno, za pijačo prav tako, čeprav se zbrani planinci niso letos ne tega ne onega posluževali tako izdatno kot prejšnja leta. Tudi tukaj se je pokazalo, da živimo v gospodarsko zelo težkih časih.

Vendar se verjetno kljub temu ni treba bati, da prihodnje leto dneva planincev ne bi bilo. Kljub nekaterim kritikam na račun takšnih manifestacij je vendarle velik del slovenskih planincev, ki radi prihajajo na taka praznovanja, da se tam srečujejo s starimi prijatelji in znanci — in kar živijo od enega dneva planincev do drugega. Dokler se bo na dnevih slovenskih planincev zbiralo toliko ljudi, je popolnoma odveč premišljevat o tem, da bi takšne proslave ukiniteli.

DESET SLOVENSKIH ALPINISTOV PLEZA NA ŠIŠO PANGMO (8046 m)

KARANTANSKI PANTERJI V TIBETU

Sredi septembra je iz Ljubljane odpotovala v glavno mesto Nepala in od tod dalje v kitajski Tibet desetčlanska slovenska alpinistična odprava, ki namerava po novih smereh priplezati na 8046 metrov visoko goro Šiša Pangma. Na poti so Tone Škarja (vodja odprave), Stane Belak, Filip Bence, Matjaž Fištravec (snemalec), Viki Grošelj, dr. Žare Guzej (zdravnik odprave), Pavle Kozjek, Marko Prezelj, Andrej Štremfelj in Iztok Tomazin. V Ljubljano se bodo predvidoma vrnili 22. novembra.

Šiša Pangma (ki jo imenujejo tudi Gosianthan) je iz Katmanduja dobro viden vrh in je po zračni razdalji Katmanduju celo najbližji. Toda ker goro z juga varuje Langtang, skupina lepih in težavnih šestih in sedemtisočakov, so se ji uspeli približati le redki raziskovalci. Kljub bližini nepalskega glavnega mesta pa leži gora v celoti v Tibetu. Od tam so njena severna pobočja lahko dostopna — vendar šele od začetka osvajanja osemtisočakov. Ko so leta 1950 Kitajci zasedli Tibet, ki je zdaj kitajska pokrajina (in ne samostojna država, kot je bila prej), so zaprli meje — in v naslednjih letih poskušali sami kot prvi

priplezati na vrh, da bi imeli vsaj na tej gori prvenstvo. Po nekaj poskusih jim je leta 1964 vrh le uspelo doseči in tako je postala Šiša Pangma zadnji osvojeni osemtisočak.

Leta 1980 so Kitajci začeli odpirati Tibet tudi tujcem in od takrat je Šiša Pangma eden od najbolj priljubljenih himalajskih velikanov, vendar le s severa, po smeri prvoprstopnikov. Vzrokov za to je več, predvsem pa hodijo tja odprave, ker je to izredno lepa gora, ki se belo dviga nad rumeno tibetansko visoko planoto, ker je do podnožja razmeroma lahek dostop z vozili in ker je od tod le enodnevni pohod do baznega tabora, naposled pa na pobočju gore vse do vrha ni prevelikih tehničnih težav.

CILJI ODPRAVE

Slovenskim alpinistom je že zdavnaj padla v oči jugozahodna stena te gore, ki jo je lepo videti iz letala med Katmandujem in Luklo. Zaradi najrazličnejših vzrokov, tudi zaradi pomanjkanja denarja, so prosili za dovoljenje za vzpon na goro šele pred ne-

Znak slovenske himalajske odprave na šišo Pangmo je oblikoval arhitekt Janez Bizjak, ki je lepo združil obris gore, napise v narodnih slovenskih barvah (gora in zgornji del napisa v modrem, spodnji del napisa pod črto v rdečem, oboje na beli podlagi) in karantanski grb iz leta 1160 s črnim panterjem — starodavnim slovenskim simbolom

kaj leti, medtem pa je prvi vzpon z jugozahoda leta 1982 uspel majhni angleški odpravi, ki je na alpski način preplezala ozebnik desno od osrednjega stebra. Vendar je stena k sreči široka. Slovenska izvidnica, ki je bila tod leta 1986, je pregledala več možnosti za vzpon in se odločila za lepo in strmo jugozahodno steno, v kateri je doslej preplezana ena sama smer.

Kot je poročala izvidnica, se nad valovitim podnožjem, posejanim s kristalno čistimi jezerci, dviga dva tisoč metrov visoka jugozahodna stena. Najlepša smer, ki so si jo zamislili naši alpinisti, je osrednji steber, ki se konča z glavnim vrhom. Levo od njega je ozebnik, ki pripelje na sedelce med glavnim in severnim vrhom, med njim in zahodnim grebenom pa je široka stena — kombinacija ledu in granita. Če bi našim uspelo preplezati osrednji steber in še eno smer v tej široki steni, obe smeri pa alpsko, bi bil to, kot so si zadali za načrt, popoln uspeh odprave. Če bi jim uspelo splezati še kaj več, bi to seveda odpravi še bolj dvignilo ugled.

Viki Grošelj, član odprave, bo plezal čisto za sebe, saj ima drugačne cilje kot odprava: Šiša Pangma je, kot je znano, naslednji od osemtisočakov, ki jih namerava preplezati v svoji seriji »Viki Grošelj 8000 plus«, v kateri hoče splezati na vseh štirinajst najvišjih vrhov na Zemlji. Na Šišo Pangma bo plezal desno od skalne jugozahodne stene po strmim ledenem in snežnem pobočju, od koder bo snemal vzpone naših alpinistov tudi TV snemalec Matjaž Fištravec. Po tej smeri bodo naši alpinisti predvidoma sestopali z vrha.

Če bo našim plezalcem ostalo še kaj časa in energije, bodo poskusili splezati še na 7076 metrov visoki ostri Njanang Ri, na čigar vrhu doslej še ni bil nihče. Sicer pa je nad drugim bregom ledenika Njanang Phu veriga Langtanga, lepih vrhov, na ka-

tere s severa še ni prišel nihče. Ali bodo na katerega od njih prišli prvi naši alpinisti? Če bodo med aklimatizacijo za Šišo Pangmo vremenske razmere dobre, bo kakšen dober vzpon mogoče opraviti tudi tam.

KDO PLAČA ODPRAVO?

Naši alpinisti so iz Ljubljane odpotovali v Zagreb po cesti, od tod v Katmandu z letalom, iz glavnega mesta Nepala 116 kilometrov daleč po cesti do meje in do kraja Zangmu, zatem nekaj kilometrov peš čez zemeljski podor, kjer je na meji prekinjena cesta med Nepalom in Tibetom (Kitajsko), nato pa še 33 kilometrov s kitajskim kamionom do Njalama. Čeprav bi teh nekaj deset kilometrov naši (in seveda tudi drugi) alpinisti hoteli prepešačiti in si oskrbeti prenos opreme na hrbtih tovornih živali, Kitajci tega ne dovolijo, ampak pripeljejo iz 735 kilometrov oddaljene Lase, glavnega mesta Tibeta, svoje kamione — in potem seveda drago zaračunajo stroške.

Stroški sedanjih slovenske alpinistične odprave bodo približno 60 000 ameriških dolarjev (ne računajoč osebno opremo alpinistov, ki je čisto njihova in so si jo morali nabaviti sami), 40 odstotkov teh stroškov pa je kitajski račun. Največji del stroškov so pokrili Smelt, Adria, Ljubljanska banka, Industrija usnja Vrhnika, Intertrade in Iskra, del denarja pa bodo zbrali s prodajo pozdravnih razglednic s podpismi vseh članov odprave, ki jih je mogoče še vedno naročiti v Planinski zvezi Slovenije (Dvorčakova 9, 61000 Ljubljana), od koder bodo nove želje posredovali v Tibet, od tam pa lahko donatorji pričakujejo pozdravno razglednico.

Hrana, ki jo ima s seboj slovenska odprava na Šišo Pangmo, je mnogo bolj »bio« kot kdajkoli doslej. S seboj imajo naši alpinisti najrazličnejše mšuljke, krispije in piškote »Žita« ter napitke, prigrizke, čaje, minerale, suho sadje in drugačno bio hrano malone vseh slovenskih izdelovalcev takih izdelkov.

Kot so pred odhodom iz Ljubljane dejali člani odprave na tiskovni konferenci, je njihov uspeh v Tibetu v glavnem odvisen od vremena. Če ne bo izredno slabo ali neugodno, so prepričani, da bodo dosegli vse svoje cilje.

Drevesno poletje

Nagrado s področja varstva okolja, ki jo podeljuje neka turistična zveza v Švici, je letos dobil Berner Oberland za svojo lanskoletno poletno akcijo, ki so jo imenovali »drevesno poletje«. To je bila ozelenitvena akcija, v sklopu katere so v turističnih krajih tega območja nasadili 300 000 dreves. Tega dela so se lotili po zelo preprostem načelu: za vsakega gosta, ki v kraju prenočuje več kot pet dni, je treba posaditi drevo! Program je enako odlično uspel pri domačinih kot pri gostih in varstvenikih okolja.